

kunnet anse det rigtigt i en almindelig Fiskerilov at optage Bestemmelser, der kun skulle gjælde for enkelte, mer eller mindre begrænsede Lokaliteter (at der i saa Henseende er gjort en Undtagelse med Hensyn til Limfjorden, er begrundet dels i denne Savaarms særlige og dels i de historiske Forhold), have vi fundet det rettest at henvise flige Bestemmelser til lokale Regulativer, udfærdigede af Administrationen, (§ 17), idet vi i saa Henseende ere i Overensstemmelse med de Regler, der følges i andre Landes nyere Fiskerilovgivning, der i Hovedlovene kun fastslaa Grundtrækkene for Ordningen, medens alle Detailbestemmelser henvises til lokale Anordninger.

§ 14. Det er en bekendt Sag, at intet Fiskeri har voldt saa megen Uro mellem de Fiske og givet Lovgiveren saa meget at bestille som Halevaadfiskeriet. Fra de ældste Tider, vi have en Lovgivning for Limfjordsfiskeriet, møde vi Pulsvaaddene, og gennem Tidernes Løb vedblive Halevaaddene at frembyde det vanskeligste Spørgsmaal for Ordningen paa hin Fjord, hvorefter det samme Spørgsmaal i de senere Tider har reist sig ogsaa paa Rigets andre Fiskevande med den samme Voldsomhed og fremfaldende de samme Mobsætninger i Meninger og Paastande, som ere saa bekendte fra Limfjordslovgivningens Historie. Det er derfor naturligt, at Spørgsmaalet om Halevaaddenes Nytte og Stadelighed har været os et af de aller vigtigste under vort Arbejde, og vi have underkastet det den alvorligste Overvejelse, hertil yderligere opfordrede ved den Mængde Andragender, som herom ere indkomne til Udvalget dels gennem Indenrigsministeriet, dels direkte.

Et Vaad er, som bekendt, et Fiskeredskab, der bestaar af et sætformet Garn, Kalven eller Hoven, til hvis Munding der er fastbundet tvende Arme eller Binger, som tjene til at gjenne for den Fisk, der skal fanges ved at optages i Kalven. Dette Redskab kan bruges paa en af to Hovedmaader, enten saaledes at Sækken ved Armene drages hen over Havbunden og optager i sig den mødende Fisk (Vaaddragning), eller saaledes at Sækken ligger stille paa Bunden med opspilet Munding og Fiskene ved Støj i Havet opstrømmes og jages ind i Sækken, der samtidig optages af Vandet ved Armene. Vel bruges det ogsaa ved den førstnævnte Anvendelsesmaade af Vaadet at gjøre nogen Støj i Vandet for at drive Fiskene mod Kalven, ligesom denne ogsaa ved den sidste Anvendelsesmaade drages noget hen over Bunden, men dette er dog kun Biomstændigheder ved de to Metoder, der isørgt bestemt adskille sig fra hinanden. Den sidste Methode bruges kun ved Halefiskeriet (Pulsvaad), hvorimod Vaaddragning er en ganske almindelig Maade at anvende Vaadet paa ved Fangsten af næsten alle Slags Fisk.

Vaaddragningen kan isørgt atter finde Sted paa to Maader, enten ved Dragning af Vaadet mod Land eller en Grund, hvorpaa de dragende gaa (Landdragningsvaad), eller ved Dragning af Vaadet til et Fartøj, der ligger for Anker ude paa dybere Vand (Dybvaad). Paa begge disse Maader er Vaaddragning efter Al blevet brugt i Limfjorden, hvor Landdragningsvaaddene forekomme under Benævnelserne „Kratvaad“, der udkastes fra en Baad paa Dybet og drages op paa de overskytende Grunde, hvor Fiskerne vade i Vand indtil Lænderne, og „Sandvaad“, der drages op paa Land og, idet de saaledes bruges paa lavere Vand, derfor ere mindre. Dybvaaddene benævnes „Haleankervaad“ eller „Halejnurrevaad“ (Kringelvaad). Disse Halevaad, der drages hen over Havbunden, have hidtil alle været forbudte paa Limfjorden (Frdn. 15de Decbr. 1750 § 14), indtil Loven af 22de Marts 1867 tillod Brugen af Dybvaaddene, hvorimod Krat- og Sandvaad endnu ere forbudte.

At Halevaaddene (ikke blot Pulsvaaddene, men ogsaa de til Dragning brugte Vaad) have fremkaldt mere Uenighed og Misforståelse blandt Fiskerbefolkningen end andre Vaad, har sin Grund dels i deres Indretning, hvorom vi strax skulle tale, dels deri, at Halefiskeriet er det Fiskeri, der er af den største økonomiske Vigtighed navnlig for vore Smaafiskere paa Fjordene og i de mindre Fiskevande overhovedet, og det er ogsaa netop her, at Klagerne over Halevaaddene ere fremkomne stærkest fra den talrige Fiskerbefolkning, der har sin Bopæl langs Fjordenes og Smaasundenes Kyster og her søger sit Ophold ved det mindre Fiskeri ved Ruser, Halekroge, Halefangning osv. Der er imidlertid efter medunderkrevne Villumsens Mening ingen Tvivl om, at Klager over Halevaaddene ville lyde ligesaa højt fra Fiskerlejerne ved den aabne Kyst, navnlig Drefund, som fra Fjordene, saasnart det bliver Skik at bruge dem der, hvilket endnu ikke har været Tilfældet. Frygten er tilstede, og den grundet paa, at Vaaddene ødelægge alle lette Fiskeredstaber, Bakker, Redgarn o. desl.

Det ligger i Forholdets egen Natur, at Halevaaddene maa være meget smaamaasjede for at fange Aalen, der er en smækket Fisk, som derhos altid søger at trænge igennem Garnet; de for Limfjorden normerede Halemasser ere 30 og 24 Linier i Omkreds, saa at Massernes Sider altsaa ere $7\frac{1}{2}$ eller 6 Linier lange, hvilket giver en saa lille Masse, at en Fingert ikke kan stiftes igjennem den, og denne Egenhed bliver endnu seeligere derved, at Masserne ved Vaaddets Dragning blive trukne ud i Længden, hvorved de næsten lukke sig helt sammen, foruden at de selvfølgeligt ofte